

ACC. N:R M. 12260: 1.

Benämningarna på olika fisk.

Stundror är av flera slag, såsom Skrubba.
Plattika. Ingelopia = Snätta. Betticka = Piggvar.
Nu torrk fisk under namnet fisk var allmänt,
torrk är bäst från Septembris t. o. m. April
likaså Morre. Gädda o. H. kan med smak ätas när
som hälet. Nu ä. o. gädda ingår som huvudrätt vid
alla fölas är allmänt, åtminstone ska ä. an-
skaffas om de fins möjligt, den användes såsom
kokt, stekt, rökt, och kommer särskilt i
fråga såsom ^{vid} Bröllop. Gravöl = Begravn. Gille =
Barndop. Bräpille = Linkeredning samt maj-
sjillen m. m. Lilla flundra är bäst på sommar-
aren. Nu sill o. torrk lufttorkades kom endast
i fråga på st. o. annat fiskareställe då endast
i mindre parti o. för mycket länge sedan såsom
på 1880-1890 tallet. Den torkade sillen var bäst
stekt, torstken torkades o. även lutades.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lup. 87

Att sillen saltades för vinterbehov var allmänt,
likaså torstk. Regel saltade fiskarna all den fisk
vara som var avsedd för vinterbehov såväl till sig
själva som till landbor. Några kunde komma ner
till fiskerplattorna i Köpa färsk sill att salta själva.
Att äta fisk sura i sedan äta den är inte förtärligt
utan laborerar till surströming. Att salt sill skulle
vara hälsken innan man åt den ville man på inga
villkor. Att man föredrog färsk fisk i stället för salt
är säkert. Att stekt fisk var vanligare men många
tyckte om den kokt. Att man stekte salt sill på
gilt förekom nästan aldrig även som i Luohälvi men
mycket sällan (i alla fall inte på femtio år.) Torskade
sill är best stekt kan även kokas utan kokt
eller stekt torst fisk går inte att äta. Den torskade
fisken blottläggs i rent vatten före lutningen
alldeles som vanlig lutfisk. Fisk fick man
alla dagar åtminstone på fiskarebyggen.

Med högtidliga tillfällen skulle de vara ¹⁰⁰⁻¹⁰⁰⁰ fisk
o potatis o vitgröt (risgröt.) Till fisk o sill hadde
vanligastvis alla potatis, endast stekte färsk sill
hadde man brö. Fisksoppa kan kokas nästan
på all slags fisk, såsom färsk o salt sill. Fisk.
Art. Ladda. Kl. m. m. m. Med mjölk o grönsaker
Tillammans med fisk, annars till sås vet
ja inte om. Fisk inbakad i bröd har ja aldrig hört
talas om. I kropp kakor har endast fläsk använts
att man stekte ^{fisk} fläskflott är de mest fördelaktigast
att som kunde ersätta smöret gick inte försig, den
som o lever som var i den fisk man kokade gick koka
samtidigt med fisken och ätas samtidigt.

Fiskplatter av Laddom har inte förekommit som
så kan minnas. Flockfisk, den benämningen förekom
ar endast då man har prämmed väl på att pläcka
sill av garnen, då får de som (utalning) ett par
eller på valen en hal-tjuugo styck en karr = fyra styck

Då fiskaren fick tjugo walar blev de en waltid
den tillfälliga hjälpen. Speksill brukades allmen
till potatis, pillake användes som potatisrägel ha
endast förekommit up på landet då i avsaknad
på salt sill. Ill fisk kokades i reni vatten. Salt sill
kokades svamp på potatis förekom men mycke sällan.
Stu bonen i hårdstekt färsk sill kan gå för sig att äta.
Stu rå fisk ä de samma som omöjligt. Farsklever
toes alltid red på som då lerredes tran av. Några
maträtter av lever tillagades aldrig, sjätter i
stället för smör på bröd, några särskilda lever-
rätter har aldrig förekommit, bäst tillgång på lever
är hästen, då kokades olja av den som användes
dels till lyse i stället för gas eller forlogen, samt
då inte fans, dels och till medicinska ändamål.
Några skaldjur var aldrig brukligt i hushållen
i den gamla tiden, någon gång kräftor i de finare
hushållen även det mycke sällan.

Den fattiga befolkningen brukade vid gästbord
mest torsk som fiskrätt. Fiskmaten var den mest
vardagliga förr i tiden. Kött och fläsk var mycke sällan.

Fiskmat var den ständige rätten alla dagar. För dem
som inte själva fiskade var de lite svårt att få så-
väl till potaterna, några hade lagit mer lite sill men
många hade inte haft den förmånen att salta vara
sitt torsk eller sill för vinterbehov. Då fick de fattiga
landborna merit leva på lingon, salt och potatis.

De som inte själva fiskade hade några avtalat
med fiskare att ställa till sitt fisk, sill vissa
dagar i veckan, de va då bönder i detta fall som
kunde ha de så ordnat. De fattiga fick gå långa
vägar för att få sitt lite fisk, ofta flera mil.

De som bodde i närheten av fisklägena kunde ä-
taga sitt att sälja till med sitt avtagning på
garnen mot en viss betalning som bestod av
en viss procent, eller vissa sill pr. val i regel fyra.

ACC. N:R M. 12260:6.

Den förskott sill som av fiskarna saltades på beställningar hämtades sedan på hästen då i tonor o fjärdingar, många av bönderna hämtade färsksill hos fiskarna o saltade själva de kunde flera slå sig samman o köpa större partier många gånger upp till ett hundra välar.

Prägen fäst förekom inte vid fisko sill saltning.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

6.